

Saatin Altındaki Şehir

Yavuz DEMİRKIRAN

Saatin Altındaki Şehir

Yavuz DEMİRKİRAN

Henry eski saat kulesini çok severdi. Kocaman akrebiyle yelkovanı kasabanın üzerinde süzülür, derin çan sesi her saat onun küçük yatak odasında yankılanırdı. Yağmurlu bir öğleden sonra ağır kapıyı itip içeri girdi. Hava toz ve yağ kokuyordu, bisikletinden bile büyük dişliler gölgelerde hareketsiz duruyordu. Henry'nin gümüş cep saati göğsüne yumuşakça tıkırdadı.

Kulenin içine doğru dolanan dar bir merdiven vardı. Henry yavaşça tırmandı, kırmızı spor ayakkabıları eski taş basamaklarda tıkırdadı. Yarı yolda minik bir çın, çan, gıcırtı duydu. Durup dinledi. Küçük bir yan geçidin aşağısında sıcak, altın rengi bir ışık parlıyordu. Henry köşeden baktı ve soluğu kesildi. Saatin tam kalbine minicik bir şehir kurulmuştu!

Dişlilerden yapılmış küçük evler minik sokakları sıralıyordu. Yaylardan yapılmış köprüler yağ tenekesi nehirlerinin üzerinden geçiyor, minik işçiler her yere koşuşturuyordu. Bir işçi tekerlek ayaklarıyla yuvarlanıp geçti, şapka olarak ezik bir yüksük takmıştı. "Merhaba!" dedi bir ses. Parıldayan kehribar gözlü, mavi kasketli bakır bir işçi Henry'ye baktı. "Ben Tik, baş dişli bekçisiyim. Dişlville'ye hoş geldin!"

Tik gururla Henry'ye atölyeyi gösterdi. "Her işçinin bir özel görevi var," dedi. "Ben büyük dişlileri yağlarım. Cog programı planlar. Pip saatin akrep ve yelkovanını parlatır." Listelerle dolu masadan yeşil önlüklü, pirinç gözlüklü gümüş bir işçi olan Cog el salladı. Pip tekerlek ayaklarıyla oradan oraya fırlıyor, parlatma bezleri uçuşuyordu. "Ve birlikte bütün saati tik tak ettiririz!" dedi Tik.

Birden Tik kocaman, madeni bir hapşırık attı. Kehribar gözleri titredi. "Eyvah," dedi sallanarak. "Kendimi epey paslı hissediyorum." Cog koşup alına dokundu. "Çok sıcaksın, Tik. Dinlenmelisin." Tik başını salladı. "Ama dişliler! Dişlileri kim yağlayacak?" Dizleri büküldü, Cog onu usulca minik bir yatağa götürdü.

Önce diğerleri Tik'in işini yapmayı denedi. Ama kimse dişlileri onun kadar iyi bilmiyordu. Uzun yay parmaklı bir işçi bir dişliyi fazla yağladı. Bir başkası bir yeri atladı. Yavaş yavaş büyük saat yavaşlamaya başladı. Tik... tak... sesi uzadıkça uzadı, tembelleşti. Aşağıda kasabada insanlar başlarını kaldırıp kaşlarını çattı. "Saat mi bozuldu?" diye merak ettiler.

Henry işçilerin telaşla koşuşturmasını izledi. "Bir plana ihtiyacımız var," dedi Cog listesine dokunarak. "Tık tek büyük bir iş yapıyordu, ama aslında bu birçok küçük iş." Henry evdeki kendi işlerini düşündü. "Ya bunları paylaştık?" dedi. "Herkes bir küçük görev yapar, birlikte hepsi tamamlanır." Cog'un yeşil gözleri gözlüğünün ardında parladı.

Cog uzun bir kâğıt program açtı. "Kuzey dişlisini yağlamak—kim yapabilir?" diye sordu. Yay parmaklı bir işçi elini kaldırdı. "Güney dişlisini kontrol etmek?" Bir başkası gönüllü oldu. Pip hevesle yuvarlandı. "Ben akrep ve yelkovanı ekstra parlak yaparım!" dedi cıvıldayarak. Henry listenin yazılmasına yardım etti, işçiler başlarını salladı. Her küçük görev bir yardımcı buldu.

Minik işçiler işe koyuldu. Kimi yağladı, kimi sıktı, kimi parlattı. Pip saat kadranında bir aşağı bir yukarı fırlıyor, kırmızı atkısı dalgalanıyordu. "Bu akrep parlamalı!" diye seslendi. Henry minik bir merdiveni tutarken bir işçi bir yayı kontrol etmek için tırmandı. Herkes meşguldü ama kimse yalnız değildi. Saatin tik takı biraz daha güçlü duyulmaya başladı.

Ama saat hâlâ yavaştı. Henry kimsenin dokunmadığı bir dişli fark etti. "Cog, ya bu ne olacak?" diye sordu. Cog listesine baktı. "O en küçük dişli. Pek önemi yok." Pip yuvarlandı. "Ama hiç dönmüyor!" dedi. Henry usulca dişliye dokundu. "Küçük şeyler bile önemlidir," dedi. "Deneyebilir miyim?"

Henry Tik'in kemerinden minik bir yağdanlık aldı. Çok dikkatlice küçük dişliye bir damla koydu. Önce takıldı, sonra hareket etti—sadece birazcık. "İşe yarıyor!" diye sevindi Pip. Cog listesine baktı ve soluğu kesildi. "O dişli durursa bütün saat durur! Tik onu hep önce yağlardı." İşçiler önce küçük dişliye, sonra Henry'ye baktı.

Tam o sırada Tik uyandı, kendini çok daha iyi hissediyordu. Mavi kasketi ve alet kemeriyle sendeleyerek dışarı çıktı. "Ne oldu?" diye sordu. Cog ona yeni programı gösterdi. "İşlerini paylaştık, Tik," dedi. "Herkes yardım etti." Tik koşuşturan işçilere ve tik tak eden saate baktı. "Her şeyi kendim yapmam gerektiğini sanıyordum," dedi yumuşak bir sesle. "Ama bak—hepsi tamam!"

Saat hâlâ yavaştı, bu yüzden Henry'nin bir fikri daha vardı. "Büyük dişlileri birlikte yağlayalım," dedi. "Çok el işi hafifletir." Tik, Cog, Pip ve bütün işçiler sıraya girdi. Yağdanlığı elden ele geçirdiler, her biri biraz ekledi. Yavaş yavaş dişliler daha hızlı dönmeye başladı. Tik... tak... tik... tak... Saat yeniden ritmini buldu!

İşçiler sevinçle bağırdı. Pip mutlulukla daireler çizerek döndü, yüksük şapkası zıpladı. Tık Henry'nin parmağını sıcakça sıktı. "Bize küçük görevlerin önemli olduğunu gösterdin," dedi. "Ve paylaşmanın bizi güçlendirdiğini." Cog başını salladı. "Yeni programı sürdüreceğiz," dedi. "Herkes yardım eder, herkes dinlenir." Henry gülümsedi. Cep saati onaylarcasına tıkırdadı.

Henry minik arkadaşlarına veda etti. "İstediğin zaman geri gel!" diye seslendi Pip. "Saati tik tak ettirmeye devam edeceğiz!" Henry merdivenlerden inerken saat kulesi çaldı—gür ve net, tam zamanında. Sokağa çıktı. İnsanlar başlarını kaldırıp gülümsedi. Saat yine kusursuz çalışıyordu.

Henry eli cep saatinde eve yürüdü. Tik'i, Cog'u, Pip'i ve küçük görevlerini yapan bütün minik işçileri düşündü. Evde annesine sofrayı kurmasına yardım etti. Küçük bir işti ama önemliydi. O gece saat kulesi on ikiyi çaldı ve Henry gülümseyerek uykuya daldı. En küçük yardımcı bile büyük fark yaratabilir.